

جناب آقای دکتر

محمود احمدی نژاد ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم

(۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی

و باغها مصوب ۳۱/۳/۱۳۷۴ که به عنوان طرح یک فوریتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم

گردیده بود با تصویب در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱/۸/۱۳۸۵ و تأیید شورای محترم

نگهبان به پیوست ارسال می گردد.

غلامعلی حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی

زراعی و باغها مصوب ۳۱/۳/۱۳۷۴ ماده ۱ - قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب

۳۱/۳/۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۲ - تبصره های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۱) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و چهار

تبصره به عنوان تبصره های (۴)، (۵)، (۶) و (۷) به آن الحاق می گردد.

تبصره ۱ - تشخیص موارد ضروری تغییر کاربری اراضی زراعی و باغها در هر استان به

عده کمیسیونی مرکب از رئیس سازمان جهاد کشاورزی، مدیر امور اراضی، رئیس سازمان

مسکن و شهرسازی، مدیرکل حفاظت محیط زیست آن استان و یک نفر نماینده استاندار

می باشد که به ریاست سازمان جهاد کشاورزی تشکیل می گردد.

نماینده دستگاه اجرایی ذی ربط می تواند بدون حق رأی در جلسات کمیسیون شرکت نماید.

سازمان جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ دریافت تقاضا یا

استعلام مطابق نظر کمیسیون نسبت به صدور پاسخ اقدام نماید.

دبیرخانه کمیسیون فوق در سازمانهای جهاد کشاورزی استانها زیر نظر رئیس سازمان

مذکور تشکیل می گردد و عهده دار وظیفه دریافت تقاضا، تشکیل و تکمیل پرونده، بررسی

کارشناسی اولیه، مطرح نمودن درخواستها به نوبت در کمیسیون و نگهداری سوابق و

مصوبات می باشد.

تبصره ۲ - مرجع تشخیص اراضی زراعی و باغها، وزارت جهاد کشاورزی است و مراجع قضایی

و اداری، نظر سازمان جهاد کشاورزی ذی ربط را در این زمینه استعلام می نمایند و

مراجع اداری موظف به رعایت نظر سازمان مورد اشاره خواهند بود.

نظر سازمان جهاد کشاورزی استان برای مراجع قضایی به منزله نظر کارشناس رسمی

دادگستری تلقی می شود.

تبصره ۳ - ادارات ثبت اسناد و املاک و دفاتر اسناد رسمی و سایر هیأتها و مراجع

مربوط مکلفند در موارد تفکیک، افراز و تقسیم اراضی زراعی و باغها و تغییر کاربری

آنها در خارج از محدوده قانونی شهرها و شهرکها از سازمانهای جهاد کشاورزی وزارت

جهاد کشاورزی استعلام نموده و نظر وزارت مذکور را اعمال نمایند.

تبصره ۴ – احداث گلخانه‌ها، دامداریها، مرغداریها، پرورش ماهی و سایر تولیدات

کشاورزی و کارگاههای صنایع تکمیلی و غذایی در روستاها بهینه‌کردن تولیدات بخش

کشاورزی بوده و تغییر کاربری محسوب نمی‌شود. موارد مذکور از شمول این ماده مستثنی

بوده و با رعایت ضوابط زیست‌محیطی با موافقت سازمان‌های جهاد کشاورزی استانها

بلامانع می‌باشد.

تبصره ۵ – اراضی داخل محدوده قانونی روستاهای دارای طرح هادی مصوب، مشمول ضوابط

طرح هادی بوده و از کلیه ضوابط مقرر در این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره ۶ – به منظور تعیین روش کلی و ایجاد وحدت رویه اجرایی و نظارت و ارزیابی

عملکرد کمیسیونهای موضوع تبصره (۱) این ماده، دبیرخانه مرکزی در وزارت جهاد

کشاورزی (سازمان امور اراضی) تشکیل می‌گردد. تبصره ۷ – تجدید نظر درمورد تصمیمات

کمیسیونهای موضوع تبصره(۱) این ماده در مواردی که مجوز تغییر کاربری صادرشده با

تشخیص و پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به عهده کمیسیونی به ریاست وزیر جهاد کشاورزی

یا نماینده تام‌الاختیار وی و با عضویت معاونان ذی‌ربط وزارتخانه‌های مسکن و

شهرسازی، کشور و سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

نماینده دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌تواند حسب مورد و بدون حق رأی در جلسات مذکور

شرکت نماید.

ماده ۳ – عبارت «نحوه تقویم ارزش اراضی موضوع این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و

دارایی تعیین و به تصویب هیأت وزیران خواهدرسید» از انتهای متن ماده(۲)قانون

مذکور حذف و تبصره‌های (۱) و (۲) آن به شرح ذیل اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره

(۳) الحاق می‌گردد.

تبصره ۱ – تغییر کاربری اراضی زراعی و باغها برای سکونت شخصی صاحبان زمین تا پانصد

متر مربع فقط برای یکبار و احداث دامداریها، مرغداریها، پرورش آبزیان، تولیدات

گلخانه‌ای و همچنین واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع دستی مشمول

پرداخت عوارض موضوع این ماده نخواهدبود.

تبصره ۲ – اراضی زراعی و باغهای مورد نیاز طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب

مجلس شورای اسلامی (ملی – استانی) و طرحهای خدمات عمومی مورد نیاز مردم از پرداخت

عوارض موضوع این ماده مستثنی بوده و تابع قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

تبصره ۳ – تقویم و ارزیابی اراضی زراعی و باغهای موضوع این قانون توسط کمیسیون

سه‌نفره‌ای متشکل از نمایندگان سازمان جهاد کشاورزی، استانداری، امور اقتصادی و

دارایی استان در هریک از شهرستانها انجام می‌پذیرد.

ماده ۴ – ماده(۳) قانون مذکور و تبصره(۲) آن به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۳ – کلیه مالکان یا متصرفان اراضی زراعی و باغهای موضوع این قانون که به صورت

غیرمجاز و بدون اخذ مجوز از کمیسیون موضوع تبصره(۱)ماده(۱) این قانون اقدام به

تغییر کاربری نمایند، علاوه بر قلع و قمع بنا، به پرداخت جزای نقدی از یک تا سه

برابر بهای اراضی زراعی و باغها به قیمت روز زمین با کاربری جدید که مورد نظر

متخلف بوده‌است و در صورت تکرار جرم به حداکثر جزای نقدی و حبس از یک ماه تا

شش ماه محکوم خواهندشد.

تبصره ۲ – هریک از کارکنان دولت و شهرداریها و نهادهای که در اجرای این قانون به

تشخیص دادگاه صالحه تخطی نموده‌باشند ضمن ابطال مجوز صادره به جزای نقدی از یک تا

سه برابر بهای اراضی زراعی و باغها به قیمت روز زمین با کاربری جدید که مورد نظر

متخلف بوده‌است و در صورت تکرار علاوه بر جریمه مذکور به انفصال دائم از خدمات

دولتی و شهرداریها محکوم خواهندشد. سردفتران متخلف نیز به شش ماه تا دو سال تعلیق

از خدمت و در صورت تکرار به شش ماه حبس و محرومیت از سردفتری محکوم می‌شوند.

ماده ۵ – ماده(۴) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۴ – دولت مکلف است همه‌ساله اعتباری معادل هشتاد درصد(۸۰٪) از درآمدهای موضوع

این قانون را در بودجه سالیانه وزارت جهاد کشاورزی منظور نماید تا وزارت مزبور طبق

ضوابط قانونی مربوطه به مصرف امور زیربنایی کشاورزی شامل تسطیح اراضی، احداث

کانال، آبیاری، زهکشی، سدها و بندهای خاکی، تأمین آب و احیای اراضی موات و بایر و

هزینه‌های دادرسی و اجرای این قانون برساند و بیست درصد(۲۰٪)باقیمانده از درآمد

موضوع این قانون به منظور مطالعه و آماده‌سازی زمینهای غیرقابل کشت و زرع برای

توسعه شهرها و روستاها و ایجاد شهرکها در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی قرار

می‌گیرد.

ماده ۶ – موارد زیر به عنوان مواد(۷) الی (۱۲) به قانون مذکور الحاق می‌گردد:

ماده ۷ – کمیسیون موضوع تبصره(۱) ماده(۱)موظف است در تشخیص ضرورت‌ها موارد زیر را

رعایت نماید:

۱- اخذ مجوز لازم از دستگاه اجرایی ذی‌ربط متناسب با کاربری جدید توسط متقاضی.

۲- ضوابط طرحهای کالبدی، منطقه‌ای و ناحیه‌ای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری

ایران.

۳- مطالبه مصوبه ستاد فرماندهی نیروهای مسلح در رسیدگی به درخواست نیروهای مسلح.

۴- ضوابط حفظ محیط زیست و تداوم تولید و سرمایه‌گذاری باتوجه به روح کلی قانون

مبنی بر حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها.

۵- استانداردها، اصول و ضوابط فنی مربوط مطابق مجوزهای صادره از سوی دستگاه

ذی‌ربط.

ماده ۸ – صدور هرگونه مجوز یا پروانه ساخت و تأمین و واگذاری خدمات و تأسیسات

زیربنایی مانند آب،برق، گاز و تلفن از سوی دستگاههای ذی‌ربط در اراضی زراعی و

باغها موضوع ماده(۱) این قانون توسط وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، مسکن و شهرسازی،

استانداریه‌ها، شهرداریها و سایر مراجع ذی‌ربط صرفاً پس از تأیید کمیسیون موضوع تبصره

(۱) ماده(۱) این قانون مبنی بر ضرورت تغییر کاربری مجاز خواهدبود. متخلف از این

ماده برابر مقررات ماده(۳) این قانون مجازات خواهدشد.

ماده ۹ – به منظور حمایت از تداوم کاربری اراضی زراعی و باغها واقع در داخل محدوده

قانونی شهرها و شهرکها که در طرحهای جامع و تفصیلی دارای کاربری کشاورزی می‌باشند،

دولت و شهرداریها موظفند تسهیلات و خدمات شهری را مطابق تعرفه فضای سبز شهرداریها

در اختیار مالکان آنها قرار دهند.

ماده ۱۰ – هرگونه تغییر کاربری در قالب ایجاد بنا، برداشتن یا افزایش شن و ماسه و

سایر اقداماتی که بنا به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی تغییر کاربری محسوب می‌گردد،

چنانچه به‌طور غیرمجاز و بدون اخذ مجوز از کمیسیون موضوع تبصره(۱) ماده(۱) این

قانون صورت پذیرد، جرم بوده و مأموران جهاد کشاورزی محل مکلفند نسبت به توقف

عملیات اقدام و مراتب را به اداره متبوع جهت انعکاس به مراجع قضایی اعلام نمایند.

تبصره ۱ – چنانچه مرتکب پس از اعلام جهاد کشاورزی به اقدامات خود ادامه دهد نیروی

انتظامی موظف است بنا به درخواست جهاد کشاورزی از ادامه عملیات مرتکب جلوگیری

نماید.

تبصره ۲ – مأموران جهاد کشاورزی موظفند با حضور نماینده دادسرا و در نقاطی که

دادسرا نباشد با حضور نماینده دادگاه محل ضمن تنظیم صورتمجلس رأساً نسبت به قلع و

قمع بنا و مستحذات اقدام و وضعیت زمین را به حالت اولیه اعاده نمایند.

ماده ۱۱ – کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که در اجرای قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و

باغها از کمیسیون موضوع تبصره(۱) ماده(۱) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها

مصوب ۱۳۷۴ مجوز تغییر کاربری اراضی زراعی و باغها را دریافت نموده‌اند موظفند

حداکثر ظرف مدت نه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اجرای طرح موضوع

مجوز مربوطه اقدام نمایند. در صورت عدم اقدام در مهلت تعیین شده موضوع مشمول

مقررات این قانون خواهدشد.

ماده ۱۲ – ایجاد هرگونه مستحذات پس از حریم قانونی موضوع ماده(۱۷) قانون اصلاح

قانون ایمنی راهها و راه‌آهن مصوب ۱۳۷۹ درمورد اراضی زارعی و باغی فقط با رعایت

تبصره(۱) ماده(۱) این قانون مجاز می‌باشد.

ماده ۷ – ماده(۷) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و شماره آن به مواد(۱۳) و (۱۴)

تغییر می‌یابد.

ماده ۱۳ – وزارت جهاد کشاورزی مسؤول اجرای این قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی آن

می‌باشد.

ماده ۱۴ – وزارت جهاد کشاورزی موظف است آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون را با

همکاری وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و سازمان حفاظت محیط زیست ظرف مدت سه

ماه تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۸ – ماده(۸) قانون مذکور به شرح ذیل اصلاح و شماره آن به ماده(۱۵) تغییر می یابد.

ماده ۱۵ – کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از جمله ماده(۷۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۲۸/۱۲/۱۳۷۳ لغو می گردد.

قانون فوق مشتمل بر هشت ماده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ اول آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۰/۸/۱۳۸۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

غلامعلی حدادعادل رئیس مجلس شورای اسلامی

چاپ قانون